

Iemand kan zijn vluchtelingenstatus verliezen wanneer de omstandigheden die zijn vrees voor vervolging rechtvaardigden, in het derde land niet meer bestaan

Deze verandering van omstandigheden moet ingrijpend en niet-voorbijgaand van aard zijn

De richtlijn van de Raad van 29 april 2004 inzake de voorwaarden voor verlening van de vluchtelingenstatus¹ noemt de voorwaarden waaraan personen met de nationaliteit van een derde land moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de vluchtelingenstatus in een lidstaat van de Europese Unie. Voorts bepaalt deze richtlijn dat de hoedanigheid van vluchteling verloren gaat wanneer de omstandigheden in verband waarmee deze hoedanigheid was verleend, hebben opgehouden te bestaan.

A. Salahadin Abdulla, K. Hasan, A. Adem en zijn echtgenote H. Mosa Rashi, alsmede D. Jamal, alle met de Iraakse nationaliteit, kregen in 2001 en 2002 in Duitsland de vluchtelingenstatus. Voor hun asielverzoeken voerden zij bij het Bundesamt für Migration und Flüchtlinge verschillende redenen aan waarom zij vreesden voor vervolging in Irak door het regiem van de Baath-partij van Saddam Hussein. In 2005 werd wegens de ontwikkeling van de situatie in Irak hun vluchtelingenstatus ingetrokken.

De hogere administratieve rechters in Duitsland oordeelden onder verwijzing naar de radicaal gewijzigde situatie in Irak dat de betrokkenen thans voldoende van vervolging door het vorige regiem gevrijwaard waren en niet met een grote mate van waarschijnlijkheid opnieuw met vervolging werden bedreigd om andere redenen. In deze context heeft het Bundesverwaltungsgericht (hoogste administratieve rechter), waaraan de geschillen werden voorgelegd, het Hof verzocht om uitlegging van de bepalingen van de richtlijn van 2004 inzake het verlies van de vluchtelingenstatus.

Het Hof herinnert er om te beginnen aan dat iemand om vluchteling te zijn, zich vanwege in zijn land van herkomst bestaande omstandigheden geconfronteerd moet zien met een gegronde vrees voor vervolging van zijn persoon om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep. Deze omstandigheden zijn de oorzaak dat de betrokkene zich niet kan, of op goede gronden niet wil beroepen op de bescherming van zijn land van herkomst in de zin van het vermogen van dit land om daden van vervolging te voorkomen of te bestraffen.

Wat de intrekking van de vluchtelingenstatus betreft, is het Hof van oordeel dat **iemand zijn vluchtelingenstatus verliest wanneer, na een ingrijpende en niet-voorbijgaande verandering van omstandigheden in het betrokken derde land, de omstandigheden die ten grondslag lagen aan zijn vrees voor vervolging niet meer bestaan en hij niet om andere redenen behoeft te vrezen voor vervolging.**

Het Hof verklaart dat de bevoegde autoriteiten, om tot de conclusie te komen dat de vrees van de vluchteling voor vervolging niet meer gegrond is, moeten vaststellen dat de actor of actoren van

¹ Richtlijn 2004/83/EG van de Raad van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming (PB L 304, blz. 12, en – rectificatie – PB 2005, L 204, blz. 24).

bescherming van het derde land redelijke maatregelen hebben getroffen om vervolging te voorkomen. Zo moeten zij met name beschikken over een doeltreffend juridisch systeem voor de opsporing, gerechtelijke vervolging en bestraffing van handelingen die vervolging vormen. De bevoegde instanties moeten er tevens zeker van zijn dat de betrokkene in geval van beëindiging van zijn vluchtelingenstatus toegang tot die bescherming zal hebben.

Het Hof merkt op dat de verandering van omstandigheden „ingrijpend en niet-voorbijgaand” is, wanneer de factoren die aan de vrees van de vluchteling voor vervolging ten grondslag hebben gelegen, kunnen worden geacht duurzaam te zijn weggenomen. Dit houdt in dat er geen gegronde vrees bestaat om te worden blootgesteld aan daden van vervolging die "een ernstige schending van de grondrechten van de mens vormen". Het Hof tekent daarbij aan dat de actor of actoren van bescherming ten aanzien waarvan wordt beoordeeld of een verandering van omstandigheden in het land van herkomst reëel is, hetzij de staat zelf is, hetzij partijen of organisaties, inclusief internationale organisaties, die de staat of een aanzienlijk deel van zijn grondgebied beheersen. Wat dit laatste betreft, erkent het Hof dat de richtlijn er niet aan in de weg staat dat de bescherming wordt geboden door internationale organisaties middels de aanwezigheid van een multinationale troepenmacht op het grondgebied van het derde land.

Vervolgens gaat het Hof in op het geval dat de omstandigheden op grond waarvan de vluchtelingenstatus is verleend, niet meer bestaan en op de voorwaarden waaronder de bevoegde autoriteiten desgewenst moeten vaststellen of er andere omstandigheden zijn waarom de betrokkene op goede gronden kan vrezen te worden vervolgd.

In het kader van deze analyse merkt het Hof met name op dat **zowel in het stadium van de erkenning als vluchteling als in het stadium van het onderzoek van de vraag of de vluchtelingenstatus in stand moet blijven**, de beoordeling betrekking heeft op dezelfde vraag, namelijk of de aangetoonde omstandigheden al dan niet een dussdanige bedreiging vormen dat de betrokkene, gezien zijn individuele situatie, op goede gronden mag vrezen daadwerkelijk te zullen worden vervolgd. Het Hof concludeert dan ook dat **het waarschijnlijkheidscriterium ter beoordeling van het risico van vervolging hetzelfde is als dat wat bij de verlening van de vluchtelingenstatus wordt aangelegd**.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170